

A tanulási eredmények globalizálódása

A jelenség sokrétűsége

SZAKPOLITIKAI TÁJÉKOZTATÓ

Partnerek:

SZAKPOLITIKAI HÁTTÉR

Ebben a részben

**Nemzetközi dimenzió:
elvárt a globális szint**

Nemzeti, európai és nemzetközi szakpolitikai reform

Többféle cél és felhasználó

Designed by Magnific

Designed by Magnific

...a tanulási eredmények rögzítik, hogy a **tanulónak** mit kell **tudnia**, mire kell **képesnek lennie**, és mit kell **értenie egy tanulási folyamat elvégzése után**...

...jelenleg **minden európai és sok más ország** is **aktívan alkalmazza a tanulási eredményeket** vagy kompetenciát leíró meghatározásokat...

A tanulási eredmények rögzítik, hogy a tanulónak mit kell tudniuk, mit kell érteniük, és mire kell képesnek lenniük egy tanulási folyamat elvégzése után. A tanulási eredmények koncepciója egyre inkább meghatározóvá válik az európai és nemzetközi oktatáspolitikában, és világszerte számos országban kap egyre nagyobb szerepet az oktatási és képesítési rendszerekben (Cedefop, 2008; 2009). Jelenleg minden európai, de több másik ország is aktívan alkalmazza a tanulási eredményeket vagy kompetenciát leíró (1) meghatározásokat az oktatási, képzési és készségfejlesztési szolgáltatások, valamint a szakmai eljárások tartalmának és profiljának meghatározásakor, felülvizsgálatakor és pontosításakor (Cedefop, 2016; 2017; 2022; UNESCO et al., 2023).

Az elmúlt két évtizedben jelentős előrelépés történt e területeken, de megfigyelhető a megközelítés elfogadását és sikeres alkalmazását befolyásoló tényezők sokféleségét alábecsülő tendencia is. Például az a vélekedés, hogy a tanulásieredmény-alapú szemlélet megfogalmazása automatikusan változást fog előidézni, alááshatja annak általános hitelességét. A különböző érintettek érdekei és döntései közvetlenül befolyásolják, hogy a tanulási eredmények milyen módon és mértékben válnak szándékokból tényleges eredményekké, különösen a tanulók számára.

(1) A tanulási eredményekre való összpontosítás magával hozza a kompetencia fogalmát, amelyet a Cedefop (2014) úgy definiál, mint „a tanulási eredmények meghatározott kontextusban (oktatás, képzés, munka vagy szakmai fejlődés) történő megfelelő alkalmazásának képessége”. Bár a kompetencia kifejezés széles körben elterjedt Európában, és több országban felváltja a tanulási eredmények kifejezést, számos különböző definíció és értelmezés létezik, amelyeket érdemes figyelembe venni.

Nemzetközi dimenzió: elvárt a globális szint

Designed by Magnific

A tanulási eredményekre való átállás az európai szakképzést befolyásoló egyik legjelentősebb trend volt az elmúlt két évtized során. A képesítések és tantervek koncepcionális alapjaiban is jelentős változás történt a legtöbb európai országban és világszerte: a képesítéseket ma már a tanulási eredmények alapján határozzák meg. Ez a változás lehetővé teszi a képesítések tartalmának és profiljának szisztematikusabb elemzését és összehasonlítását. Emellett elősegíti a párbeszédet az oktatás és képzés, valamint a munkaerőpiac szereplői között, csakúgy, mint a különböző oktatási és képzési alrendszerek között. A tanulási eredmények nagyobb átláthatóságot biztosítanak, ami fontos referenciapontként szolgál az érdekelt felek, így a szakpolitikai döntéshozók, a munkaerőpiaci szereplők és a tanárok számára, ez pedig megkönnyíti a készségek iránti igény és az oktatási és képzési lehetőségek közötti összhang elemzését.

A tanulási eredmények felé való elmozdulás különböző formákban figyelhető meg Európán kívül is. Az [ETF partnerországai](#) lépéseket tettek képesítési rendszereik modernizálására. Ebben az összefüggésben a tanulási eredményeken alapuló szemlélet áll a képesítések és az oktatási standardok felülvizsgálatának középpontjában.

Erről a nemzeti képesítési keretrendszerek európai jegyzéke (European inventory of NQFs) és az ETF korábbi kiadványai, például a [Making better vocational qualifications](#) vagy a [Key competence lighthouse: key-competence-driven reforms in Ukraine and Georgia](#) című angol nyelvű kiadványok tájékoztatnak. Az ETF-partnerországok szakképzési képesítési rendszereiben végrehajtott reformok bemutatják, hogyan jelent a tanulásieredmény-alapú megközelítés új perspektívát a képesítések vonatkozásában, és hangsúlyozzák a nemzetközi keretrendszerek, különösen az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) kulcsfontosságú szerepét (a bolognai folyamat által biztosított harmonizációval együtt).

...a tanulási eredményekre való átállás az **európai szakképzést befolyásoló egyik legjelentősebb trend** volt az elmúlt két évtized során...

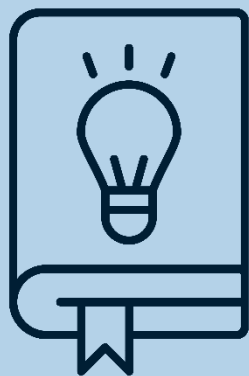

...a tanulási eredmények **nagyobb átláthatóságot** biztosítanak, ami **fontos referenciapont az érdekelt felek**, így a szakpolitikai döntéshozók számára...

...a szakképzési **képesítési rendszerekben** végrehajtott reformok az **ETF-partnerországokban** bemutatják, hogyan jelent a **tanulásieredmény-alapú megközelítés új perspektívát a képesítések vonatkozásában**...

Nemzeti, európai és nemzetközi szakpolitikai reform

Designed by Magnific

A tanulási eredményeken számos szakpolitikai fejlesztés alapul nemzeti és nemzetközi szinten. Inspirálják a nemformális és informális tanulás validálásának folyamatát is (lásd az európai és a madagaszkári esettanulmányt alább). Bárhol és bármikor szerezték is, elvileg minden tanulási eredményt láthatóvá kell tenni és megfelelően értékelni kell. Az elmúlt évtizedben a nemzeti és regionális képzési keretrendszerek gyors fejlesztése és bevezetése alátámasztja a kimeneti szemléletre való törekvést. A képzési keretrendszerek a szolgáltatókat is támogatják, mivel megkönnyítik az intézményi és országhatárokon átnyúló együttműködést, és megnyitják a rendszereket a szélesebb körű egyéni tanulási tapasztalatok számára (Pouliou–Garmash, 2023). Látunk erőfeszítéseket a keretrendszerek és a minőségbiztosítási folyamatok összekapcsolására is; a keretrendszerek tanulási eredményeinek deskriptorai igazodási pontot jelentenek a programok és képzések szintjének és profiljának meghatározásához.

A tanulásieredmény-alapú megközelítést azonban különböző kutatók megkérdőjelezik és bírálják (Hussey–Smith, 2003; 2008; Allais, 2014).

Bár a tanulási eredmények terminológiája ambivalens (különböző kifejezéseket használnak, többek között kompetenciák, tanulási célok vagy közvetlen tanulási célkitűzések), a fogalmat gyakran szűkebben értelmezik. Egyesek szerint ez a megközelítés a regionális és helyi gyakorlatok központi irányítását szolgálja, hogy erősítse az iskolák és a tanárok elszámoltathatóságát. Más esetekben a tanulókra való összpontosítás módjának tekintik, amely eszközöket biztosít a tanároknak és a diákoknak az aktív és nyitott tanuláshoz. Ezek a választási alternatívák különböző irányokat jelölnek ki, és szemléltetik a kapcsolatot a tanulásieredmény-alapú megközelítés és más szakpolitikai területeken alkalmazott elvek között.

...a tanulási eredmények inspirálják a **nemformális és informális tanulás validálásának** folyamatát...

...a **képzési keretrendszerek** a **szolgáltatókat is támogatják**, mivel megkönnyítik az intézményi és országhatárokon átnyúló **együttműködést**...

...a **tanulásieredmény-alapú megközelítést** különböző **kutatók megkérdőjelezik és bírálják**...

Designed by Magnific

1. A tanulási eredményekkel kapcsolatos szakpolitikai törekvések

A tanulási eredményekre való átállás:

- Az egész életen át tartó és az egész életre kiterjedő tanulás kulcsa.
- Megkönnyíti minden tanulás értéké válását, beleértve a formális oktatáson és képzésen kívül megszerzett ismereteket is.
- Növeli a képesítések átláthatóságát a tanulók, az oktatási és képzési szolgáltatók, valamint a munkáltatók számára.
- Megkönnyíti az előrelépést az egyre összetettebb és sokszínűbb oktatási és képzési környezetben.
- Megerősíti az oktatás és képzés elszámoltathatóságát, mivel a bemeneti tényezők és szándékok helyett az elért tanulási eredményekre összpontosít.
- Növeli a képesítések országok közötti összehasonlíthatóságát, és megkönnyíti a tanulási eredmények határokon átnyúló átvitelét és gyűjtését.

Forrás: Bjørnåvold, 2019 alapján

Többféle cél és felhasználó

Designed by Magnific

Svájci bicska vagy ragasztó?

A tanulási eredményeket a különböző szakpolitikai kezdeményezéseket és eszközöket összekötő „ragasztóként” írják le, és a célok eléréséhez szükséges előfeltételnek tekintik. A tanulási eredmények növekvő hatása az európai országokban és (szinte) minden oktatási és képzési szektorban tükrözi, hogy erős a politikai konszenzus e megközelítés hasznosságával kapcsolatban (Cedefop, 2022).

A tanulási eredmények sok célra alkalmasak (1. ábra), csakúgy, mint egy svájci bicska; különböző szinteken és számos területen befolyásolják a kezdeményezéseket. Ezek a különböző célok mind pozitív, mind negatív módon hatnak a tanításra és a tanulásra, és jelzik a lehetőségeket és a kihívásokat egyaránt.

A tanulási eredmények alkalmazásának céljai befolyásolják a különböző érdekelt felek közötti kapcsolatokat és együttműködést. Ezeket úgy kell meghatározni, hogy megfeleljenek az egyes felhasználóknak és igényeiknek. Legyenek célszerűek, és megfogalmazásuk támogassa a tanulás és a képesítések rugalmas megközelítését, különösen ha az egész életen át tartó tanulást kívánják ösztönözni (Cedefop, 2022).

A tanulásieredmény-alapú megközelítés a tanulót állítja a középpontba, ugyanakkor közös csatornát teremt az oktatás és képzés, valamint a munkaerőpiac között; felkészítve a tanulót a munka világára. A 2. ábrán a kör középpontjában álló tanuló jelképezi a tanulócentrikusabb szakpolitikák és módszertanok felé való elmozdulást; a tanulási eredmények áthidalják a szakadékot az oktatás és a munkaerőpiac között. A jobb oldalon a munkaerőpiacot, a bal oldalon pedig az oktatás és képzés területét képviselő érdekelt felek találhatók. A Cedefop (2016) szerint „a két oldal együttműködik a tanulási eredmények, a deskriptorok, valamint a szakmai és oktatási standardok kidolgozásában, hogy a tanulók felkészültebbek legyenek a munkára és a további tanulásra (egy szakmához, a szakmai előrelépéshez és magasabb szintű oktatáshoz szükséges készségek). Az érintettek és döntéshozók bevonása, a gazdaság- és szociálpolitika, a stratégiai fejlesztés, a programok végrehajtása, a minőségbiztosítás, a felülvizsgálat és az értékelés egy kört alkotva ábrázolható, amely magában foglalja a felhasználókat és a felhasználási módokat.”

A tanulási eredmények befolyásolják a tantervek, programok és képesítések leírását és meghatározását, de ezeknek a megállapításoknak a tanításra,

...a **tanulási eredményeket** a különböző szakpolitikai kezdeményezéseket és eszközöket összekötő „ragasztóként” írják le...

...a tanulásieredmény-alapú megközelítés a **tanulót állítja a középpontba**, ugyanakkor **közös csatornát** teremt az **oktatás és képzés**, valamint a **munkaerőpiac** között...

...a **nagyobb kihívás** abban áll, hogy a **tervezett tanulási eredményeket** és megállapításokat **elért tanulási eredményekké** alakítsuk át...

tanulásra és értékelésre gyakorolt hatása kevésbé kutatott és nehezebben megítélhető, különösen a számos online szolgáltató megjelenése miatt. A nagyobb kihívás abban áll, hogy a tervezett tanulási eredményeket és megállapításokat elért tanulási eredményekké, azaz olyan ismeretekké, készségekké és kompetenciákká alakítsuk át, amelyeket az egyének megszereznek és a munkában vagy az élet más területein alkalmaznak. A *Cedefop (2023) The shift to learning outcomes; rhetoric or reality?* című kutatási tanulmánya ezt az átalakulást elemzi az iskolákban és szakmai gyakorlati intézményekben, az első szakképzésre összpontosítva.

A tanároknak világos elképzelésüknek kell lennie arról, hogy a tanulóknak egy tanulási egység végén mire kell képesnek lenniük. Ismertetniük kell a tervezett tanulási eredményeket, hogy a tanulási tevékenység tanulóközpontúbb legyen. A diákok azonban hajlamosak csak az értékelésre figyelni, és amennyire lehet, az optimális értékelés elérése érdekében szervezni a tanulási tevékenységüket. Az értékelésnek, a tervezett tanulási eredményeknek és a tanulási tevékenységeknek összhangban kell lenniük. Ha a diákokat nem illeszkedő kimeneti követelmények alapján értékelik, elveszíthetik a tanulás iránti motivációjukat. Ezzel szemben a jól összehangolt tanulási eredmények több szempontból is hasznosak lehetnek a diákok számára, amint azt [a norvég példa](#) mutatja.

1. ábra: A tanulási eredmények alkalmazásának céljai

KÉPESÍTÉSEK

A tanulási eredmények döntőek a képesítési keretrendszer szintjeinek meghatározásában, az átláthatóság javításában és az országok összehasonlíthatóságában. Az autonómia korlátozásának elkerülése és a különböző felhasználókkal és rendszerekkel való hatékony együttműködés elősegítése érdekében alapvető fontosságú a specifikusság és az általánosság közötti egyensúly.

ÉRTÉKEKÉLÉS

Az értékelési előírások részletesen meghatározzák az értékelés kritériumait, és pontos követelményeket támasztanak a tanulókkal szemben. A gyakran elérendő küszöbértékként megfogalmazott követelmények a tanulási eredményeket leíró megállapításokon alapulnak. Jelzik, hogyan kell értékelni a tanulási élményt, és a tanulás hogyan valósul meg különböző komplexitási és jártassági szinteken. E követelmények támogatják a tanulási folyamat végén végzett szummatív értékelést, de irányt mutathatnak a tanulási folyamat során végzett formatív értékelésnek is.

TANTERVEK

A tanulási tapasztalatokat tantervek alakítják, a tanulási eredmények pedig iránymutatást adnak a tanításhoz a várható ismeretek és készségek meghatározása által. A tanulási eredmények részleteinek egyensúlyban tartása kulcsfontosságú: segít az iránymutatásban, de fennáll a veszély, hogy korlátozza a helyi és egyéni adaptációt.

VALIDÁLÁS ÉS ELISMERÉS

A tanulási eredmények referenciapontként használhatók a nemformális és informális tanulás elismeréséhez és validálásához, mivel a hangsúly az adott környezetben elért eredményeken van, nem pedig az ahhoz szükséges időtartamon. Ez fontos szerepet játszhat a foglalkoztathatóságban és a mobilitásban, valamint növelheti az egész életen át tartó tanulás iránti motivációt.

TANÍTÁSI ÉS TANULÁSI GYAKORLAT

A tanulási eredmények hatással vannak a tanulási módszerekre, a tanulási környezetre és az értékelési gyakorlatokra.

KÉPESÍTÉSI STANDARDOK

A tanulási eredmények alakítják a képesítési standardokat, mivel leírják a teljes vagy részképességek elvárt eredményeit. Ezeket sokszor nemzeti szinten, az érdekelt felek bevonásával dolgozzák ki, és a társadalom és a munkaerőpiac számára releváns, széles körű kompetenciákat fednek le.

FOGLALKOZÁSI STANDARDOK

A munkaerőpiac szereplői által meghatározott foglalkozási profilok jelentősen befolyásolják a tanulási eredmények meghatározását, mivel jelzik a legfontosabb foglalkoztatási készségeket.

2. ábra: **Tanulási eredmények: felhasználók és felhasználási területek**

BIZONYÍTÉKOK

Ebben a részben

Tanulási eredmények
a képesítések tervezésében

Európai
perspektíva

Nemzetközi
perspektíva

Összehasonlítható
tanulságok

Designed by Magnific

Designed by Magnific

A tanulásieredmény-alapú megközelítés általánosan elfogadott és alkalmazott Európa-szerte és azon túl is, bár alkalmazása jelentősen eltérő. A kimeneti szemlélet felé való elmozdulás a nemzeti rendszerekben és az oktatás és képzés különböző alrendszeireiben más-más időpontban jelent meg az ország és/vagy a rendszer jellemzőitől függően. A fokozatos változást mutató rendszerek, például Franciaország vagy az Egyesült Királyságban Skócia hosszú ideje, de különböző módokon fejlesztik ezeket a megközelítéseket és szakpolitikai eszközöket. Más országokban (például Horvátországban és Romániában) a reformokat az EU-csatlakozási folyamat is ösztönözte.

Egyes országokban a szakképzésben vagy a felsőoktatásban e megközelítés kidolgozása közvetlenül kapcsolódik az élethosszig tartó tanulás stratégiáinak és gyakorlatainak kialakításához (pl. Ausztria, Észtország, Izland). Máshol az érdekelt felekkel együttesen dolgoznak ki átfogó nemzeti képesítési keretrendszert (NKKR), ami jelentős tényező az alrendszereket érintő élethosszig tartó tanulási stratégia kidolgozásában (Írország, Málta, Ausztria). A tanulásieredmény-alapú megközelítés alkalmazása elősegíti az élethosszig tartó és az egész életre kiterjedő tanulást és mobilitást (azaz a tanulmányok, szakmai gyakorlatok és munkavégzés céljából történő nemzetközi mobilitást) is (pl. Finnország).

...a **tanulásieredmény-alapú megközelítés** általánosan **elfogadott és alkalmazott Európa-szerte és azon túl**, bár alkalmazása jelentősen eltérő...

...egyek országokban a **szakképzésben vagy a felsőoktatásban e megközelítés** kidolgozása közvetlenül **kapcsolódik az élethosszig tartó tanulás stratégiáinak és gyakorlatának** kialakításához...

...a **tanulásieredmény-alapú megközelítés** alkalmazása elősegíti **az élethosszig tartó és az egész életre kiterjedő tanulást és mobilitást**...

Tanulási eredmények a képesítések tervezésében

Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) inspirálta a nemzeti képesítési keretrendszereket, hogy a tanulási eredményekre alapozzanak, amikor meghatározzák, hogy a képesítéssel rendelkezőknek mit kell tudniuk, mit kell érteniük, és mire kell képesnek lenniük. Ha a tanulási eredményeket olyan elemekkel párosítják, mint a minőségbiztosítás, akkor biztosítható a képesítések összehasonlíthatósága és megbízhatósága. A képesítések kidolgozásakor a keretrendszerben meghatározott deskriptorok a fő referenciapontok; ez növeli a hasonló standardokkal és követelményekkel rendelkező programok és képesítések konzisztenciáját.

A Cedefop NKKR-monitoringjelentései és kutatásai (Cedefop, 2016; 2017) igazolják, hogy erősödik a tanulásieredmény- és kompetenciaalapú megközelítés a szakképzésben és a felsőoktatásban, és egyes országokban haladás figyelhető meg a közoktatásban is. Például az Ír Képesítési Keretrendszer pozitív visszajelzést kapott egy a tanfolyamok és tantervek fejlettebb tervezésével kapcsolatos felmérésben (Indecon, 2017). Más országok, például Ausztria és Szlovénia, következetesen használják a tanulási eredményeket a képesítési szabályozásokban és a képesítési profilok leírásában. Fontos azonban, hogy az oktatási ágazatokban a tanulási eredmények átfogó és holisztikus megközelítésével biztosítsák a képesítések egyenlő megítélését és egyenértékűségét.

Míg a képesítéseket egyre inkább a tanulási eredmények alapján írják le, fontos, hogy a tartalmukról szóló információ egyértelmű és könnyen hozzáférhető legyen az egyének, így a tanulók és a munkavállalók számára. A digitális fejlesztések potenciálisan javíthatják a képesítésekre vonatkozó információk hozzáférhetőségének, bemutatásának és összehasonlításának módját, ami hatással van az átláthatóságra, a bizalomra, az átjárhatóságra és a relevanciára (Azzarà–Garmash, 2023). Az elmúlt években előrelépés történt a képesítések és nyilvántartások adatbázisainak fejlesztésében, ami jobb hozzáférést biztosít az egyes képesítések tanulási eredményeire vonatkozó információhoz; látható az ilyen adatbázisok interoperabilitásának fejlesztése az EU-országokban és azon túl (2). Uniós szinten erőfeszítéseket tettek annak érdekében, hogy megoldják a tanulási eredmények eltérő meghatározásának kihívásait, mivel ez akadályozza a képesítések összehasonlíthatóságát, és korlátozza a digitális technológiák használatát. A képesítésekkel kapcsolatos információk bemutatásának és megosztásának formái, modelljei és módszerei eddigi fejlesztésére, valamint a legújabb digitális fejlesztésekre építve közös elveket határoztak meg a képesítési adatbázisokban és nyilvántartásokban közzétett tanulási eredmények rövid leírásainak kidolgozásához (3).

Az alábbi európai és nemzetközi esettanulmányok illusztrálják a tanulási eredmények és a képesítési keretrendszerek fejlesztése közötti kapcsolatot.

Designed by Magnific

...ha a **tanulási eredményeket** olyan elemekkel párosítják, mint a **minőségbiztosítás**, akkor **biztosítható a képesítések összehasonlíthatósága és megbízhatósága**...

...a Cedefop NKKR-monitoringjelentései és kutatásai igazolják, hogy **erősödik a tanulásieredmény- és kompetenciaalapú megközelítés a szakképzésben és a felsőoktatásban**...

- (2) Az ETF a meglévő eszközökre építve munkálkodik az Unió külső adatbázisok összekapcsolásán (Azzarà–Garmash, 2023).
- (3) Az EKKR és az Europass Tanácsadó Csoportok szakértői csoportot bíztak meg (2021–23) a tanulási eredmények Europasson megjelenő rövid leírási elveinek kidolgozására. 2023 novemberében mindkét csoport jóváhagyta a képesítések tanulási eredményeken alapuló rövid leírásának kialakításáról szóló európai útmutatót, amelyet hamarosan közzétesznek a Cedefop és az Europass portálján.

Európai perspektíva

Designed by Magnific

Esettanulmány: a tanulási eredmények alkalmazása Norvégiában

Javaslat Norvégiából: fontosnak tartják a TEA megközelítést, ezt a 2006-ban végrehajtott, széles körű **tudásfejlesztési (Kunnskapsløftet)** reform is hangsúlyozza. A felsőoktatási intézményeket felkérték, hogy minden szakon 2012 végéig, a szakképzésben (fagskole) pedig 2014 végéig vezessék be a **Norvég Képesítési Keretrendszer (NKR)** deskriptorainak megfelelő tanulási eredményeket. A **Norvég Oktatási Minőségbiztosítási Ügynökség (NOKUT)** szakértői csoportot bízott meg a tanulási eredmények értékelésével a felsőfokú szakképzés akkreditációjához; ez támogatta a szakképző iskolákat a tanulási eredmények kidolgozásában és alkalmazásában. A tanulási eredményeket minden tanulmányi program akkreditációja és újraakkreditációja során értékelik (**Cedefop, 2023**).

A 2021 végére maradéktalanul bevezetett **tantervmegújítás (Fagfornyelsen)** folytatta a tudásfejlesztési reformot. Ennek eredményeként átdolgozták a tanulási eredményeket, mélyebb tudást és jobb megértést alkalmazva (**Cedefop, 2023**). Mind a 1994. évi szakképzési reform, mind pedig a tu-

dásfejlesztési reform és nemrég lezajlott felülvizsgálata kihatott a szakképzési tantervek fejlődésére. Az újabb tantervek több nyitott tanulási eredményt tartalmaznak, amelyeket a diákok különböző szinteken érhetnek el, és autonómiát biztosítanak a tanároknak a tanítási gyakorlat adaptálásában (**Cedefop, 2022**). A felülvizsgálat minden tantárgyban alapvető elemeket, a programok között közös és specifikus tanulási eredményeket, valamint a képességeket hangsúlyozó specifikus cselekvő igék listáját vezette be.

A NOKUT **átfogó felmérése** szerint a norvég diákok **90%-a** ismeri és tanulmányai során alkalmazza a tanulási eredményeket; ez a magas érték arra utal, hogy a hallgatók felelősséget vállalnak a tanulásukért. Minél inkább úgy érzik, hogy a tanulási eredmények leírása (a tervezett tanulási eredmények) összhangban van azzal, amit tanultak (az elért tanulási eredmények), annál inkább felhasználják azokat a vizsgákra való felkészüléshez. Megállapították, hogy ez volt a döntő tényező, amely meghatározta a diákok körében a felhasználást (**NOKUT, 2023a; 2023b**).

Sok diák tájékozott a tanulási eredményekről: 43% már az oktatás megkezdése előtt tudott róluk, 47% pedig azután, hogy felvételt nyert, az oktatás során kapott információkból (**NOKUT, 2023a**). A tanulási eredmények ebben az összefüggésben közös nyelvként szolgálnak, mivel lehetővé teszik a diákok számára, hogy jobban értsék a tanegység/képzés/oktatás várható eredményeit.

...minden uniós tagország legalább egy készségigény-előrejelzési módszert működtet, és számos ország több módszerből is profitál...

...a foglalkoztatási előrejelzések a legtöbb országban továbbra is a készségigény-előrejelzés és az igényfelmérés gerincét képezik...

3. ábra: A tanulók értékelése a tanulási eredmények minőségéről

A tanulási eredmények könnyen érthetőek

Az egyes tantárgyak tanulási eredményei világosan kapcsolódnak a program egészének tanulási eredményeihez

A tanulási eredmények megfelelnek annak, amit az elvégzett tantárgy során megtanultam

■ Nem ért egyet (1–2) ■ Nem tudja (3) ■ Egyetért (4–5)

Forrás: NOKUT, 2023a: 20

Nemzetközi perspektíva

Az Európai Képzési Alapítvány (ETF)

Az ETF-partnerországok az európai gyakorlatok alapján megkezdték képzési rendszereik reformját, és nemzeti képzési keretrendszert vezettek be a képzések relevanciájának és átláthatóságának javítása érdekében. A tagjelölt és potenciális tagjelölt országok (minden nyugat-balkáni állam, Törökország, Georgia [Grúzia], Moldova és Ukrajna) közvetlenül követik az európai készségfejlesztési menetrendet, és részt vesznek az Európai Képzési Keretrendszer Tanácsadó Csoportjának munkájában. A többi partnerország az EU-val együttműködik az oktatás és képzés területén a megkötött társulási megállapodások vagy együttműködési tevékenységek keretében.

Az **ETF-országfejezetekben** az NKKR-ekről leírtak szerint az ETF-partnerországok többsége bevezette a tanulásieredmény-alapú megközelítést az egyes képzések leírására, és gyakran kötelezővé tette az alkalmazásukat az oktatás minőségbiztosításának szabályozásában. Így van ez **Georgiában** is, ahol az akkreditációs standardok előírják a tanulási eredmények meghatározását és összehangolását az NKKR szint-deszkriptoraival. Szerbiában a **Szerb Nemzeti Képzési Keretrendszer** egyik kifejezett célja „a tanulási eredményeken alapuló oktatási rendszer biztosítása”.

A szakképzésben és a szakmai képesítési rendszerekben a képzési kínálat relevanciájának és a munkaerőpiaci igényekhez való igazodásának javítását gyakran foglalkoztatási standardok alkalmazásával valósítják meg (például Ukrajnában, Szerbiában, Moldovában, Montenegróban, Észak-Macedóniában és Törökországban). A vonatkozó szakmai szabványok kidolgozása és az azokhoz való kapcsolódás kötelező követelmény lehet egy új képesítés nyilvántartásba vételéhez. Egy ilyen megközelítéshez a foglalkoztatási standardok kidolgozásáért felelős érdekelt felek közreműködése szükséges.

A tanulásieredmény-alapú megközelítés alkalmazása a közoktatásban különböző mértékben valósult meg; a felsőoktatásban a bolognai folyamatban részt vevő partnerországok igazodtak az **európai felsőoktatási térség minőségbiztosítási standardjaihoz és iránymutatásához (ESG)**, és az akkreditációs folyamat során értékelik a programok tanulási eredményeinek megvalósíthatóságát és az NKKR-szinteknek való megfelelését. A tanulási eredményeken alapuló standardok alkalmazása arra irányította a figyelmet, hogy a kontextustól függetlenül írják le a tanulás elért eredményeit, és lehetőséget teremtett a nemformális és informális tanulás eredményeinek validálására.

Designed by Magnific

...az **ETF-partnerországok** az európai gyakorlatok alapján megkezdték **képzési rendszereik reformját**, és **nemzeti képzési keretrendszert vezettek be**...

...Szerbiában a **nemzeti képesítési keretrendszer egyik kifejezett célja a tanulási eredményeken alapuló oktatási rendszer** biztosítása...

...a **tanulásieredmény-alapú megközelítés alkalmazása a közoktatásban különböző mértékben valósult meg**...

A legtöbb ETF-partnerország már bevezette a validációra vonatkozó szabályozást (4), de a validálás révén megerősített tanulási eredmények nem vihetők könnyen át a formális oktatási rendszerbe. Bár a modernizált standardok technikailag lehetővé teszik a moduláris képzéseket, a képzési szolgáltatók ritkán kínálnak rugalmas tanulási útvonalakat. Egy ilyen ajánlat előkészítése ugyanis pénzügyi, szervezési és pedagógiai kihívást jelent (ETF, 2022: 10).

-
- (4) Az ETF hamarosan megjelenő, 16 ETF-partnerország nemformális és informális tanulásának validálását vizsgáló elemzés megállapította, hogy a legtöbb országban léteznek validálási gyakorlatok, és az adatok szerint nyolc országban közepes vagy magas szintű gyakorlatok vannak érvényben.
- (5) Az esettanulmány a nemsokára megjelenő „Ukrajna nemzeti képesítési keretrendszere 2023” ETF-országadatlpra támaszkodik.

Designed by Magnific

Esettanulmány: Ukrajna és az új ukrán iskolakoncepció (5)

A 2016. évi új ukrán iskolakoncepció széles körű nemzeti vita után meghatározta az ukrán oktatás 21. századi jövőképét. Az NUS-reform a kötelező oktatás időtartamát 11 évről 12 évre növelte (6). A tanulási eredmények központi szerepet játszanak az ukrán oktatási és képzési reformokban az új ukrán iskola keretében, amely kiemelt fontosságot tulajdonít a kompetenciák fejlesztésének, a tanári kar szabad kreativitásának, a decentralizált és hatékony irányításnak, az iskolák valódi autonómiájának biztosítása érdekében, a diákok, tanárok és szülők partnerségén alapuló pedagógiai módszereknek, valamint a tanulóközpontú megközelítés ösztönzésének az oktatásban. A tanulási eredmények alkalmazását a 2014. és 2017. évi oktatási, illetve felsőoktatási törvények engedélyezték, és előírják kötelező alkalmazásukat minden új képesítés esetében. Az új standardok integrált tanulásieredmény-alapú megközelítést alkalmaznak a fő kompetenciák fejlesztésére, a referenciakeret pedig az Európai Vállalkozói Kompetenciakeret, az Európai Digitális Kompetenciakeret és az Európai Tanács Demokratikus Kultúra Kompetenciáinak Referenciakerete. Ezek képezik az alapját azoknak a modelltanterveknek, amelyeket az iskolák átvehetnek vagy adaptálhatnak saját tanterveik kialakításához.

A 2017. évi oktatási törvény világos kapcsolatot teremt 11 ukrán kulcskompetencia és a fő európai standardok között.

-
- (6) A reformintézkedéseket ösztönözte az Európai Parlament és a Európai Tanács 2006. december 18-án kelt ajánlása az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról, és a NUS végrehajtását összhangba hozták az egész életen át tartó tanulás kulcskompetenciáiról szóló, 2018. május 22-én kelt tanácsi ajánlásokkal.

TANULÁSIEREDMÉNY- ALAPÚ TANTERVEK

Az elfogadott standardok a négy terület mindegyikén – tudás, készségek, kommunikáció, valamint önállóság és felelősségvállalás – értékelik a tanulási eredményeket.

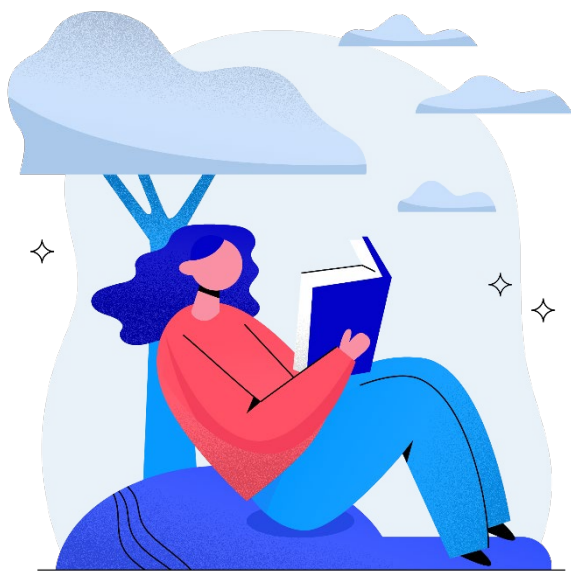
2021-ben iránymutatások jelentek meg a kompetencia-alapú szakképzési standardok kidolgozásáról. A [szakképzési standardok új modellje](#) szerint a tanulási eredményeknek a szakmai standardokból származó szakmai és kulcskompetenciákat kell leírniuk. A munkafunkciók (a szakmai standardok egységei) felhasználhatók a tanulásieredmény-egységek és a moduláris tantervek alapjaként. A tanulási eredményeken alapuló tanterveket fokozatosan vezetik be az állami standardokba. Ezekből eddig 71-et adtak ki. A tanulásieredmény-alapú megközelítés lehetővé teszi olyan tantervek kidolgozását, amelyek az iskolai képzést ötvözik az autentikus munkahelyi tanulással. Az oktatási programok kötelező és választható elemeket tartalmaznak, így jobban igazodhatnak a tanulók saját igényeihez és érdeklődéséhez.

A [felsőoktatási törvény \(2014\)](#) is az NKKR-hez köti a felsőoktatási képesítéseket. A tanulási eredmények használata kötelező az [oktatási programok akkreditációjához](#) is. A felsőoktatási standardok kidolgozásának módszertana leírja a tanulási eredmények megfogalmazását és alkalmazását. A felsőoktatási szakok tanulási eredményeit országos szinten határozzák meg, az egyes programok tanulási eredményeit pedig a felsőoktatási intézmények határozzák meg, és teszik közzé a kurzuskatalógusaikban. Minden programhoz projektcsapatot rendelnek, amely felállítja a jövőbeni szakember „profilját” meghatározó kompetenciák listáját, kijelöli a konkrét tanulási eredményeket, kiválasztja a legjobb módszereket, amelyekkel a hallgatók megszerezhetik ezeket a kompetenciákat, és kiválasztja a leghatékonyabb értékelési formákat. Az oklevélmellékletek leírják az egyes képesítések tanulási eredményeit.

UNESCO

Az [UNESCO 2015. évi ajánlása a szakképzésről](#) javasolja, hogy a tagállamok dolgozzanak ki és vezessenek be „jól megfogalmazott, eredményalapú képesítési kereteket vagy a tanulási eredményeken alapuló rendszereket” ([UNESCO, 2016](#)). A tanulásieredmény-alapú megközelítést a képesítési rendszerek átláthatóságát erősítő eszköznek, valamint a rugalmas tanulási pályák és a korábban megszerzett ismeretek elismerését elősegítő alapnak tekintik. Ez különösen fontos azon számos ország esetében világszerte, ahol jelentős számú alacsony képzettségű vagy képzetlen személy kíván képesítést szerezni a továbbtanuláshoz és a tisztességes munkához való hozzáférés érdekében.

A 2015-ös ajánlás második, 2022–23-ban végzett monitorozása során a jelentéstevő államok háromnegyede számolt be a képesítési rendszereikben az elmúlt négy évben végrehajtott reformokról (UNESCO, megjelenés alatt). A leggyakoribb reformtípus a nemzeti képesítési rendszer létrehozása volt (a válaszok 55%-a), amelyet a korábbi tanulmányok elismerését, érvényesítését és akkreditációját célzó rendszer létrehozása követett (49%). Bár a válaszok nem feltétlenül említik kifejezetten a tanulási eredményeket, mindkét típusú reform gyakran megköveteli a tanulásieredmény-alapú megközelítés alkalmazását, amint azt korábban láthattuk. Az államokat arra is felkérték, hogy számoljanak be a szakképzésben végzetek továbbtanulási és felsőoktatási programokba jutását segítő gyakorlati intézkedésekről. Ilyen intézkedés például a nemzeti képesítési keretrendszer (NKKR) alkalmazása az átmenet megkönnyítése érdekében (64%), a korábban megszerzett tanulmányok elismerésének kidolgozása (60%), és a tanulási eredményeken alapuló kreditelismerési megállapodások támogatása (38%).

Az alábbi esettanulmány bemutatja, hogy a tanulási eredmény-alapú szemlélet hogyan befolyásolta a közelmúltbeli oktatási és képzési reformokat az egyes országokban.

Esettanulmány: Madagaszkár

2015-ben Madagaszkár nemzeti foglalkoztatási és szakképzési szakpolitikát fogadott el (*Politique Nationale de l'Emploi et de la Formation Professionnelle, PNEFP*). Ennek célja a foglalkoztathatóság és a humán erőforrás javítása volt azáltal, hogy a szakképzés rendszerét jobban hozzáigazították a munkaerőpiac igényeihez. A szakpolitika központi ajánlása egy modern, rugalmas, tanúsítási és képzési rendszer kidolgozása volt, amelyet kompetenciaalapú megközelítés támogat.

Kép: Giorgio Minguzzi / Wikimedia Commons / CC BY-SA 2.0

A szakpolitika előírta egy stabil minőségbiztosítási rendszerrel támogatott nemzeti képesítési keretrendszer kidolgozását, amely magában foglalja a készségek megszerzésének és elismerésének mechanizmusait. Ez különösen fontos volt, mivel sok fiatal és idősebb felnőtt a formális szakképzési rendszeren kívül szerezte meg készségeit és kompetenciáit. A kompetenciákra és a tanulási eredményekre való összpontosítás lehetővé tette számukra készségeik elismertetését és tanúsíttatását.

Az új madagaszkári NKKR tíz képesítési szintből áll, amelyeket a tanulási eredmények alapján határoznak meg, a foglalkozási szektortól függetlenül, a következő területeken: tudás, szakértelem, kognitív képességek, kommunikáció és információ, valamint önállóság és felelősség. Az NKKR a képesítések strukturálására bevezeti a „kompetenciablokkok” fogalmát. Ez lehetővé teszi a tanulás és a tapasztalatok egész életen át történő kombinálását vagy „halmozását”. A készségek és ismeretek blokkokba szervezésének folyamata elengedhetetlen a korábbi tanulmányok elismerésének bevezetéséhez is; a rendszert 2018-ban törvénybe iktatták, és 2021-es kísérleti bevezetését követően országos szintre terjesztik ki.

Madagaszkár példája rávilágít arra, hogy a tanulási eredmények jelentős hatással voltak az ország oktatására és képzésére, bár konkrét reformok nem irányultak rájuk. A megközelítés befolyásolta a szakképzési rendszer kulcsfontosságú elemeinek fejlesztését és átszervezését, például az NKKR-ét és a korábban szerzett tudás elismerésének rendszerét, amelyeknek alapvető építőkövei a tanulási eredmények.

Összegző tanulságok

Designed by Magnific

Az európai és az Európán kívüli példák azt mutatják, hogy a képesítéseket különböző szinteken és az oktatás és képzés különböző területein a tanulási eredmények alapján írják le. A nemzeti és regionális képesítési keretrendszerek referenciapontot jelentenek a tanulási eredmények meghatározásához és leírásához. Ebben az összefüggésben a tanulási eredményeken alapuló szintleírások szerepe az, hogy a tervezett és elvárt ismeretek, készségek és kompetenciák alapján meghatározzák a program vagy képesítés „súlypontját”, nem pedig az, hogy minden állítást beszorítsanak a nemzeti képesítési keretrendszer valamelyik szintjébe (lásd a [madagaszkári esettanulmányt](#)).

A példák azt is mutatják, hogy az érdekelt felek között széles körű politikai konszenzus alakult ki a tanulási eredmények alkalmazásának szükségességéről és hasznosságáról. Az új megközelítésre való áttérés lehetőséget ad a munkaerőpiac érdekelt feleivel való újfajta együttműködésre, valamint a programok és képesítések minőségének javítására. A tanulási eredményeken alapuló képesítési keretrendszerek a reformok és az irányítás kulcsfontosságú eszközei: Ukrajna és Madagaszkár példája mutatja, hogy a tanulási eredmények hogyan befolyásolják a közelmúltbeli oktatási és képzési reformokat.

A norvég esettanulmány bemutatja a tanárok és tanulók tanulási eredmények iránti tudatosságát, ahol a tanuló az oktatás és képzés reformjának alapelve. A pedagógiai reform során e megközelítés fő célja az, hogy a tanuló jobban megértse a tanulási folyamatot és az azzal kapcsolatos elvárásokat. A tanulási eredmények alkalmazása egyensúlyt teremt a tanár-diák kapcsolatban, és lehetővé teszi a tanulók aktívabb részvételét. A tanulásieredmény-alapú szemléletre való áttérésebből a tanulóközpontúsággal szoros összefüggésben következik az aktív és rugalmas tanulás, a problémamegoldáson alapuló tanulás és a tanuló által irányított tanulás. A tanár inkább a tanulás támogatója, a tanulási lehetőség megteremtője, és kevésbé irányító és instruáló személy (ETF, 2020). Ennek ellenére a tanulási eredményeket néha egymástól elkülönülő keretrendszerekben, standardokban, tantervekben, értékelési előírásokban alkalmazzák. Az összehangolatlanság csökkentheti a pedagógiai módszerekre és az oktatási reformra gyakorolt általános hatásokat. A szemléltető esettanulmányok rávilágíthatnak a tanulási eredmények működésének összetett valóságára.

...a **nemzeti és regionális képesítési keretrendszerek referenciapontot** jelentenek a **tanulási eredmények meghatározásához és leírásához**...

...**Ukrajna és Madagaszkár** példája mutatja, hogy a **tanulási eredmények** **hogyan befolyásolják a közelmúltbeli oktatási és képzési reformokat**...

...a **norvég esettanulmány** bemutatja, hogy a tanárok és tanulók tudatosan használják a tanulási eredményeket, és a **tanuló az oktatási reform alapeleme**...

KONKLÚZIÓK

Designed by Magnific

A tanulási eredmények fogalma világszerte szinte minden **nemzeti** és **regionális képesítési keretrendszer** közös alapjává válik. Azonban csak az utóbbi években jelentek meg empirikus bizonyítékok, amelyek megkísérlik szisztematikusan meghatározni a megközelítés erősségeit és korlátait. A Cedefop 2009-ben, 2016-ban és 2023-ban készült felmérései áttekintést nyújtanak a tanulásieredmény-alapú megközelítés alkalmazásáról a különböző oktatási területeken és rendszerekben (köznevelés, szakképzés, felsőoktatás).

Az elmúlt évtizedben a felsőoktatásban is változások történtek. Az európai együttműködés a képesítési keretrendszerek és a minőségbiztosítás terén hozzájárult a változásokhoz, bár vannak különbségek az egyes tantárgyak és intézmények között.

A köznevelésben átdolgozták a nemzeti és alaptanterveket, és nagyobb hangsúlyt fektetnek a kulcskompetenciákra és a nemzetközi értékelésekre (PISA). Az **egész életen át tartó tanulás** **Európai Bizottság által meghatározott kulcskompetenciái** ösztönzik minden polgár aktív részvételét az élet minden szakaszában és területén az önmegvalósításhoz elengedhetetlen nyolc alapvető európai kompetenciát célzó tanulási eredmény fokozatos, önálló fejlesztésében. Az EU konkrét kompetenciakerete – **EntreComp**, **DigComp**, **LifeComp** és **GreenComp** – referenciaként szolgál mind a politikai

döntéshozók, mind a tantervek és értékelési rendszerek fejlesztői számára. Ezek a keretek a kulcskompetenciákat a tudás, a készségek és a hozzáállás dinamikus kombinációjaként határozzák meg, amelyeket több, mindegyik keretben közös transzverzális készség alapján kapcsolnak össze. Míg az előrehaladás a kulcskompetenciák szintjein az egyéni élethosszig tartó tanulás minden szakaszában szorosan összefügg a személyes célkitűzésekkel és a tanulás ütemével, a kulcskompetenciák keretrendszerei felhasználhatók a formális oktatásban a tanulási eredmények definíciója minőségének és komplexitásának javítására.

A tapasztalt tantervkészítők látják a formális oktatásban alkalmazott **ISCED**-szintek (az oktatás egységes nemzetközi osztályozási rendszerének szintjei) és a kulcskompetenciák keretrendszerének szintjei közötti megfelelést. Az ISCED és a kompetenciakeretek, valamint a képesítési keretek azonban különböző célokat követnek, és sajátosságuknak megfelelően selektíven kell őket alkalmazni. A tanulási eredmények tantervekbe építése speciális eszközöket és iránymutatásokat igényel; az ETF célja, hogy támogassa ezt a célkitűzést, és megkönnyítse a tanárok számára a váltást a lexikai tudáson alapuló, memorizálásra épülő tanításról és tanulásról a tanulót vezető szerepbe helyező megközelítésre.

...a **Cedefop-felmérések** áttekintést nyújtanak a megközelítés alkalmazásáról a különböző oktatási területeken és rendszerekben...

...a **közoktatásban átdolgozták a nemzeti és alaptanterveket**, és nagyobb hangsúlyt fektetnek a **kulcskompetenciákra és a nemzetközi értékelésre**...

...a **tantervkészítők** látják a formális oktatásban használt **ISCED-szintek és a kulcskompetenciák szintjei közötti** megfelelést...

Ez a megközelítés olyan tanulási környezetet igényel, amely elősegíti a tapasztalati, aktív tanulást. Az egyén életútja során az előrelépés a kulcskompetenciák szintjein a formális oktatás, a nemformális tanulás, a felnőttkori továbbképzés és átképzés különböző formáiban és szakaszaiban elért tanulási eredmények fokozatos javulásán, valamint növekvő összetettségén és autonómiáján alapul. Az [ETF és a JRC által közösen készített Scaffold kártyacsomag tanárok számára](#) integrált tanulásieredmény-alapú megközelítéssel alapuló, tanterveken átívelő, komplex tanulási élményeket ad.

Az azonban még kérdéses, hogy ezek a fejlemények valóban hatással lesznek-e az oktatásra, a tanulási folyamatokra és a tanulók mobilitására az európai és Európán kívüli országokban. A tanítási módszerek és technikák kiválasztása, különösen a digitális technológiák használata, hatással van a tanulókra és az oktatási és képzési programok kialakítására. Az érdekelt feleket be kell vonni a fejlesztésbe és a felülvizsgálatba, hogy a **tanulási eredmények** „élő dolgok” legyenek.

Az is kérdés, hogy megvalósultak-e a rendszerbeli reformok. Bár a validációs rendszerek és az átfogó képesítési keretrendszerek fejleményei arra utalnak, hogy a tanulási eredmények és az egész életen át tartó tanulás iránti törekvések megvalósultak, a kutatások még mindig korlátozottak. A Cedefop felméréseket készít az uniós, nemzeti és ágazati szakpolitikai fejlesztések támogatására. Az elmúlt két évtizednek (2000–2020) a [tanulási eredmények átláthatóságát és hordozhatóságát](#) elősegítő európai és nemzeti szakpolitikai kezdeményezéseiről szóló tanulmány azt vizsgálja, hogy ezek hogyan támogatták az egyén élethosszig tartó és az élet minden területét érintő tanulását. A formális oktatási és képzési intézményeken kívül megszerzett tanulási eredmények még mindig kevésbé láthatóak, nem bíznak bennük, és nem értékelik őket teljes mértékben.

Designed by Magnific

A tanulási eredmények szakpolitikai hatása miatt egyre fontosabbá válik, hogy tudatosítsuk erősségeiket, problémáikat és szakpolitikai következményeiket.

2. Tanulási eredmények a szakképzésben

A tanulási eredmények koncepciója úttörő szerepet tölt be a szakképzésben. Egyre egyértelműbb és láthatóbb építőelemmé válik:

-
 a **szakképzés átláthatóságának** növelésére
-
 a **szakképzéshez való hozzáférés** kiszélesítésére
-
 a **szakképzés relevanciájának** javítására
-
 a **tanulónak a folyamat középpontjába** állítására

Forrás: saját szerkesztés

Designed by Magnific

3. A tanulási eredmények erősségei

- A tanulási eredmények közös nyelvként működhetnek, mert átfogó képet adnak a nemzeti képesítésekről és a köztük lévő kapcsolatokról.
- A tanulási eredmények a képesítések elismerése révén segíthetik a tanulók mobilitását.
- A tanulási eredmények kulcsszerepet játszanak a készségek (ideértve a nemformális és informális tanulás során megszerzetteket is) meghatározásában és kommunikációjában, segítik a felhasználásukat az egyének (a tanulók képessé tételével) vagy a munkaadók számára, és lehetővé teszik az egyének és a képző intézmények további fejlődését.
- A tanulásieredmény-alapú megközelítés egyértelművé teszi a tanítási és tanulási folyamat célját.
- A tanulásieredmény-alapú megközelítés egyértelművé teszi, hogy mit várnak el a tanulótól a tudás, a készségek és az általános kompetenciák tekintetében.
- A tanulásieredmény-alapú megközelítés a tanítás, a tanulás és az értékelés következetes összehangolása révén elősegíti az oktatási és képzési programok jobb tervezését.
- A tanulásieredmény-alapú megközelítés nagyobb átláthatósága és egyértelműsége a tanulóközpontúbb folyamatot támogatja, ami potenciálisan megnyitja az utat az aktív, önirányított és problémamegoldáson alapuló tanulás felé.

4. További gondolkodás a tanulási eredményekről

- A tanulási eredmények meghatározásával és leírásával kapcsolatban kihívások is felmerülnek.
- Bár a tanulási eredmények leírását különböző célból készítik, kapcsolatot kell találni a képesítési keretrendszerek, a képesítési standardok, a programok tantervei és az értékelési előírások számára megfogalmazott tanulási eredmények között.
- Minden érdekelt félnek ismernie és értenie kell a tanulási eredmények hozzáférhetőségét; mélységét (szintjeit és összetettségét) és terjedelmét (ismereteket, készségeket és/vagy kompetenciákat) az összehasonlítás érdekében, de az összehasonlíthatóságot még mindig nehéz elérni.
- A tanulási eredmények és a nemformális és informális tanulás validálása közötti kapcsolat; ez az érdekelt felek közötti tárgyalások és kompromisszumok eredménye. Míg a tanulási eredmények a sikeres validálás feltételeként tekinthetők, a megközelítés alkalmazása továbbra is gondos mérlegelést igényel. Ha túl szűken fogalmazzák meg, elsikkadhatnak az egyéni tanulási tapasztalat fontos aspektusai; ha túl általánosan fogalmazzák meg, a validálás elveszítheti orientációját, következetességét és megbízhatóságát.
- Az országok azon erőfeszítései, hogy a tanulási eredmények alapján újradefiniálják a képesítéseket, meghaladják a nemzeti közigazgatási szervek és ágazati testületek (pénzügyi és humán) kapacitásait; így az előrehaladás általában elég lassú.
- Még mindig nem világos, hogy a képesítés vagy bizonyítvány tartalma és profilja tanulási eredmények formájában is bemutatatható-e.

5. Szakpolitikai implikációk/üzenetek

- A tanulási eredményekre való átállás nem elszigetelt, hanem sokrétű jelenség; szorosan kapcsolódik a magán- és állami oktatás szélesebb stratégiáihoz és hagyományaihoz.
- A tanulási eredményeket különböző módon használják, ezért meg kell határozni az alkalmazásuk konkrét kontextusához kapcsolódó megközelítés erősségeit és gyengeségeit.
- A tanulási eredményeket számos célra használják, ezért foglalkozni kell a célok koordinálásával. Fontos, hogy a megközelítés különböző célokra kidolgozott alkalmazásai (azaz a képesítések szintdeszkriptorainak, a tanterveknek, az értékelésnek a kialakítása) legyenek összehangolva, és erősítsék egymást.
- A szakképzésben a tanulási eredményeket nemcsak az iskolán belüli és kívüli érdekelt felek közötti rendszeres párbeszéd, hanem a programok és képesítések relevanciájának és minőségének erősítésére szolgáló eszközként is értelmezik.
- A tanulásieredmény-alapú megközelítés a szűk és a tág célok közötti egyensúlyozás. Fontos, hogyan vannak megfogalmazva a tanulásieredmény-meghatározások, mivel az befolyásolja az általános tantárgyak, valamint a szakmai és a transzverzális készségek és kompetenciák közötti egyensúlyt. Ezért meg kell találni az egyensúlyt a kiszámíthatóság/előírás és specifikus/általános között.

A tanulási eredmények leírása a munkaerőpiaci információk felhasználásának szisztematikus átgondolását és a többi felhasználó igényeinek gondos egyensúlyba hozását igényli. Egyesek ezt bürokratikus kötelezettségnek vagy az iskolák és tanárok felelősségének erősítésére szolgáló eszköznek tekintik; mások pedagógiai reform-eszköznek, az aktív és nyitott tanulás elősegítésének.

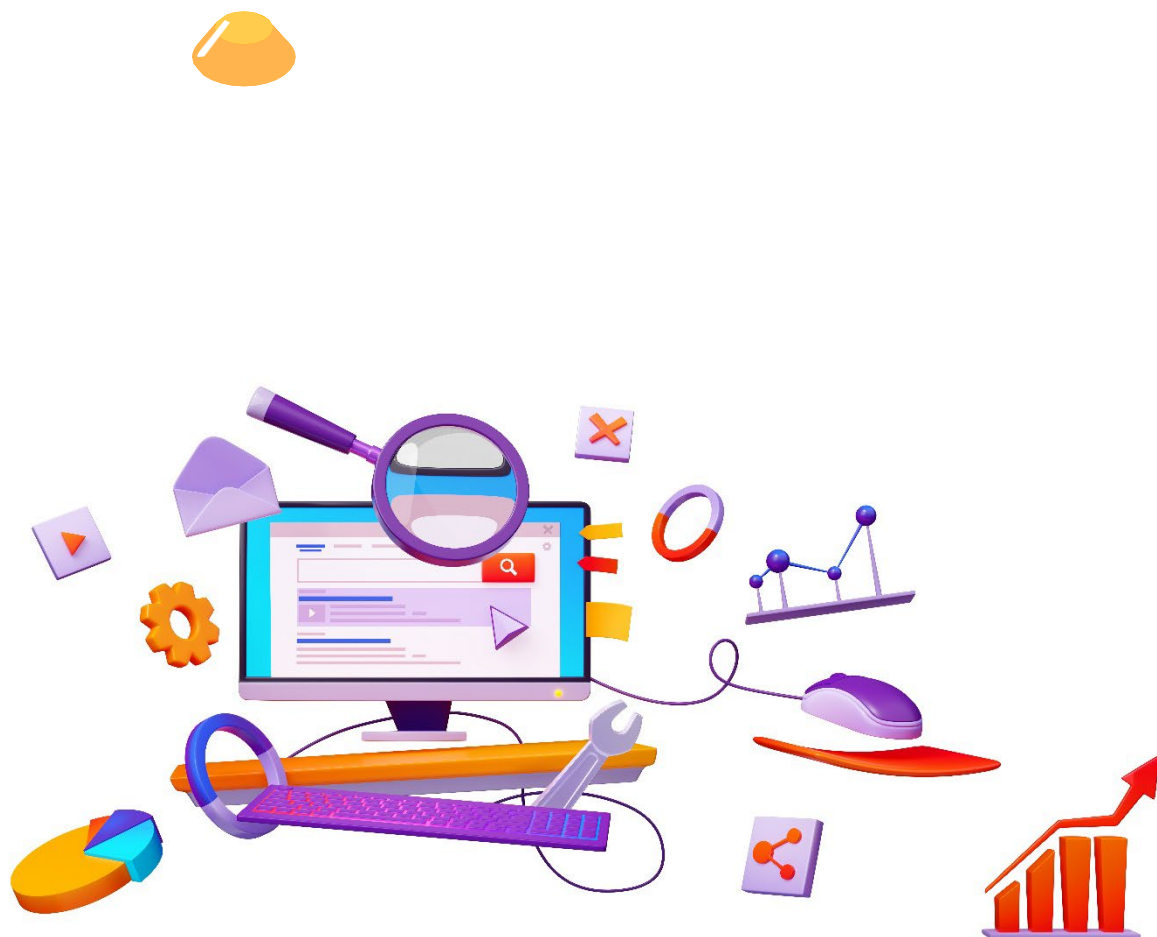
- A tanulási eredményeken alapuló közös terminológia szükséges az érdekelt felek közötti kölcsönös megértés elősegítéséhez. A tanulási eredmények közös nyelvet biztosítanak, amely lehetővé teszi az oktatás és képzés, valamint a munkaerőpiac és a szélesebb társadalom számára, hogy tisztázzák a készségek iránti igényeket, és azoknak megfelelően reagáljanak.
- A tanulási eredmények támogatják a kutatást, a párbeszédet és a tanulást az uniós országokon belül és nemzetközi szinten is. Ma még nagyobb szükség van a kölcsönös tanuláson és a szisztematikus kutatáson alapuló gyakorlati útmutatásokra, mint korábban.

ÁTÁLLÁS
A TANULÁSI
EREDMÉNYEKRE

A JELENSÉG
SOKRÉTŰSÉGE

IRODALOM

- Allais, S. (2014). *Selling out Education: National qualifications frameworks and the neglect of knowledge*. Sense Publishers.
- Azzara, Z., & Garmash, A. (2023). From fragmented paper-based systems to digitally connected qualification systems accessible to citizens. In Cedefop, ETF, Unesco, & Unesco Institute for Lifelong Learning. *Global Inventory of regional and national qualifications frameworks 2022. Volume 1: Thematic Chapters*.
- Bjørnåvold, J. (2019). The role of learning outcomes in governing and reforming education and training; reflections on strengths and limitations. In Cedefop, ETF, Unesco, & Unesco Institute for Lifelong Learning. *Global inventory of regional and national qualifications frameworks 2019. Volume I: Thematic chapters*.
- Cedefop (2008). *The shift to learning outcomes: conceptual, political and practical developments in Europe*. Publications Office of the European Union.
- Cedefop (2009). *The shift to learning outcomes: policies and practices in Europe*. Publications Office of the European Union.
- Cedefop (2014). *Terminology of European education and training policy. (2nd ed.)*. Publications Office of the European Union.
- Cedefop (2016). *Application of learning outcomes approaches across Europe: a comparative study*. Publications Office of the European Union.
- Cedefop (2017). *Defining, writing and applying learning outcomes: a European handbook*. Publications Office of the European Union.
- Cedefop (2022). *Defining, writing and applying learning outcomes: a European handbook*. (2nd ed.). Publications Office of the European Union.
- Cedefop (2023). *European Inventory of National Qualifications Frameworks 2022 – Norway*.
- ETF (2020). *Teachers and teacher professional development for new learning: literature review*.
- ETF (2022). *Validation of non-formal and informal learning in the EU Neighbourhood. Cross-country analysis on Azerbaijan, Georgia, Jordan, Moldova and Ukraine*.
- ETF (2024 forthcoming). *National Qualifications Framework: Ukraine*.
- Hussey, T., & Smith, P. (2008). *Learning outcomes: a conceptual analysis*. *Teaching in Higher Education*, 13(1), pp. 107–115.
- Hussey, T., & Smith, P. (2003). *The uses of learning outcomes*. *Teaching in Higher Education*, 8(3), pp. 357-368.
- Indecon (2017). *Policy impact assessment of the Irish national framework of qualifications: a study commissioned by QQI and supported by Erasmus+*.
- NOKUT (2023a). *Evaluering av Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), delrapport 2. Korleis oppleverer studentane læringsutbyteskildringar for utdanning?* [Evaluation of the National Qualification Framework for Lifelong Learning (NKR), interim report 2. How do students experience learning outcome statements for education?].

Designed by Magnific

NOKUT (2023b). *Kvalifikasjoner på ramme alvor: Evaluering av Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring* [Qualifications taken seriously: Evaluation of the National Qualifications Framework for Lifelong Learning].

Pouliou, A., & Garmash, A. (2023) Microcredentials in relation to the longer-term evolution of certification and qualification systems. In Cedefop, ETF, Unesco and Unesco Institute for Lifelong Learning. *Global Inventory of regional and national qualifications frameworks 2022. Volume 1: Thematic Chapters*.

UNESCO (2016). *Recommendation concerning Technical and Vocational Education and Training (TVET)*.

UNESCO, ETF and Cedefop (2023). *Global inventory of regional and national qualifications frameworks 2022. Volume II: National and regional cases*.

SZAKPOLITIKAI TÁJÉKOZTATÓ

A tanulási eredmények globalizálódása

A jelenség sokrétűsége

A tanulásieredmény-alapú megközelítés rendszereken és határokon átnyúló, sokrétű jelenség. Az országok világszerte tanulási eredményeket alkalmaznak oktatási és képzési, valamint készségfejlesztési szolgáltatásaik tartalmának, profiljának és stratégiai gyakorlatainak meghatározásához, felülvizsgálatához és finomításához. A *Szakpolitikai tájékoztató* részletezi a tanulási-eredmény-alapú megközelítés alkalmazásának és képesítési keretrendszerekhez kapcsolódásának fejleményeit a Cedefop, ETF és UNESCO kutatásai alapján.

Projektinformáció:

[Learning outcomes](#)

Kapcsolat:

Cedefop-szakértő: [Anastasia Pouliou](#)

ETF-szakértők: [Arjen Deij](#), [Olena Bekh](#), [Anatolii Garmash](#),
[Maria Rosenstock](#)

UNESCO-szakértő: [Katerina Ananiadou](#)

A fordítás az alábbi dokumentum alapján készült:
Cedefop (2024).

Learning outcomes going global. A multifaceted phenomenon, Policy brief
<https://www.cedefop.europa.eu/en/publications/9193>

Az eredeti mű szerzői joga: © Cedefop, 2024

Ezt a fordítást nem az Európai Unió Kiadói Hivatala vagy a Cedefop készítette. Az Európai Unió és a Cedefop nem vállal felelősséget a fordítás pontosságáért, hitelességéért és annak tartalmáért. A dokumentum magyar nyelvű részletének megjelentetése az Európai Unió nyílt hozzáférési és újrafelhasználási politikájának megfelelően történik.

© Oktatási Hivatal, 2026

